

Latweeschu Awises.

Aer angstas Geweschanas - Kummisiones sinai un nowehleschanu.

Nr. 3. Zettorfdeena tann 19ta Janvar 1822.

Jelgawā, tann 17ta Janvar.
Kursemnes zitkahrtiga zeeniga Leela Mahte Dorote a Wahzemne nomirasi. Muhsu zeenigs schehligs Keisars pawehlejis, ka wisseem teen, kurreem ta nelaika Kursemnes Leelamahte ifgaddā naudas dewusi, to paschu naudu jo prohjam tahs dabuht, famehr dsihwo. — Schi ta wissu-labbaka gohda-peemimmeschana, kas arri wissuwairakfa-eet ar tahs angstas mirrejas labbu firdi undewigu rohku; jo taggad dauds zilweti peemimnehś ifgaddā, tahs nelaikas Kursemnes Leelasmahtes labbas firds, un ta angsta Kreewu Keisara schehlastibas. — Tann isgahjuschā 28ta November mehnescha deenā, wairak kā 250 Kungi un Gaspaschas, Jelgawā, peeklahjamā weetā, sanahze us peemimmeschana tahs mihsotas angstas mirrejas. — Papreetsk behru dseefinas tappe dseedatas, tad weena gohda peemimmeschanas grahmata tappe nolafita un weena gaudu-dseefina tappe teifta, un zittas rafslös eespeestas dseefinas tappe isdal-litas. — Schi muhsu zitkahrtiga Leelamahte bija no Grafa Medema zilts, un Kursemmei diwi Waldineeki no schihs Kursemnes Muisch-neeku zilts bijuschi. — Kunrats Medem no Mandern bija Waldineeks un Leelskungs par Kursemni, Widsemni un Iggaunu semni. Winsch Iggaunu semmē to leelu un brangu pilli Weissenstein litke uszelt, un Kursemme, preeksh puss festu fints gaddeim, Jelgawas pilli wissu papreetsk uszehle. Wahzeets, Bletzenberg wahrdā, usbhweja to pirmu nammu, un tee no Witzen wehl wairak nammus garr Drikkes weenā rindē. Tas bija pirmais Jelgawas eesahkums, un sawadi pateesi, ka pirmais Jelgawas Leelskungs, Medems bija, un ka ta beidsama Kursemnes zeeniga Leelamahte, pehz sawas dsumschanas, no schihs paschas

Muischneeku zilts. — Tas tadehl itt labbi, katee Jelgawneeki Winnas eeksh mihselstabas un pateizibas peemimmejuschi; bet ir muns Latveescheem peenahkahs, sawas nelaikas Leelasmahtes firdis labbi ilgi peeminnett, jo Winnas zeenija un mihsloja Latweeschu Tautu un Latweeschu wallodū, un mihsat Tehwusemmei, pehz sawas schehligas firds, dauds labbu darrijusi, angsteen kā maseem. — Kā pehz jaukas Wassaras deeninas, Saules spohschums, kad jau mogahjusi, wehl ilgi semmei spihd, tā lai muhsu angstas mirrejas wahrds un peemimmeschana, wehl ilgi muhsu firdis paleek. —

Dohbelē, tann 15ta Janvar.

Kad zilwets fo labbu darra, tad ne buhs pafscham par to dauds leelites, jo tai kreisai rohkai ne buhs simaht, fo ta labba darra, bet retti zilweti tā mehds darriht un wairak no fewim un saweem labbeem darbeem runnadami, ne kā peeklahjahs, paschi leelidamees, aiskawe sawu lohni debbefis, un fawn gohdu pasaulē, zilwetu starpa. — Tā ne darrija weens ihstais gohda wihrs, muhsu flaktumā. Isgahjuschā parafarā weenam labbam fainneekam pee saweem sirgeem lihpaina slimmiba bij peesittusees, weens jau bija nosprahdis, diwi diki slimmu gulleja un weens pats, arri jau slimmigs, tikkai atlikahs. Saimneeks noskummis nahf ar sawu ween weenigu sirgeli us Kunga lauku, nowaddu art. Kungs, kas no winna nelaines jau bij dsirdejis, mogahje pee winna us lauku, un tas behdigis fainneeks winnam suhdseja ar assarabm sawu kaiti, luhgdamis, lai jelle pahri sirgus winnam pehrkoht, ka warroht munichā, kā mahjās, lauku darbus pastrahdahl. Kungs sohlija palihdseht zif spehdams, bet taggad suhliht ne warroht winnam sirgus nopirk, jo tee dabbuschoht to paschu kaiti, lai tadehl eijoht us

mahjahn, un lai raugoht, ar to weenu sirgeli
sawus laukus art, zif spehjoht. — Mostum-
mis un ecksch dohmahm, fainneeks aissgahje
mahjas, bet brihnodamees reds, ka wiss winna
Wassaras lauks, fur, kad aissgahje, ne zilla
ne bij arta, jau gattaws un usarts. Wehl
negribbedams tizzeht, fo ar paschahm azzint
reds, dabbu sunnah, ka winna kaiminsch, ar
kurre allaschin labba draudsbä dsihwoja, un
fas pee zittas Muischas peederr, winnam scho
leelu mihlestib: darrjis, ar septineem surgeem
un ar wissu sawu spehku atnahjis, un itt wissu
lauku ar weenu zeylenu usarris. — Kahdā
prahṭā: un: firdi schim mißlam kaiminam un
ihstam draugant nohtes laikā pateizis, to lai
ikkatr̄s, paschā sawā firdi, noproht. — Bet
kad nu tas pats fainneeks atkal ne bij mahjas,
tad tas mißligz kaiminsch arri wissu lauku noe-
zeja: un jaunu labbumu un preeku tam apbeh-
dinatam draugam apgahdaja. Zahda kaiminu
mihlestiba, un valihdsiba irr augstaka, ne kā
mehs, ar sawu wahju usteifschana, pee win-
nas wehl fo spehium peelift flaht. — Dasch
warr buht, ne gribbehs tizzeht, ka pateesi teesa;
bet mehs effam scho leetu no pascha Kunga, us
furra Muijchu: tas notizzis, dsirdejusch, un
mehs warretum: ta ihsta: Gohda-Wihra
wahrdu, fo labbi sunnam, schē isteikt, bet bih-
damees, ka tahda ißlaweschana tam, fas to
labbumu pee sawa apbehdinata kaimina darri-
jis, ne patiku, jo winsch, ne leeka gohda lab-
bad, bet no firds mißlestibas to darrijis, labbaki
to wahrdu ne isteizam, sunnadi, ka Deb-
befis jau peerakstib: irr. —

Mehs effam apnehmuschees, saweem miß-
leem Lassitajeem, ittin skaidri isteikt, kahda
muhsu Kursemme. irr; jo mums schkeet, ka ta-
pat, kā fainneekam un mahjas laudiun peeklah-
jahs, sawu istabu un wissas mahju-ehkas, sawus
laukus, plawas un gannibas labbi pascht, un
ar to wehl ne buht ar meeru, bet arri gahdaht,
ka wissas pagasta-mahjas, laudis, laukus, itt
ihpaschi tafs Muischas, pee furkas peederr,
dabbu sunnah, ta gan arri peeklahjama sunna-
schana effot, ja ikkatr̄s prahtgis zilweks, sawu
Lehwu-Semmi, fur Deew̄s winnam leek dsih-

woht, labbi pasicht. — No weenahm mahjahn,
jeb arri no weenas Muischas, tahdu sunnachan-
nu lehti warr isklauschinaht, bet no weenas
semnes, kā muhsu Kursemme, tit lehti ne warr
isdabbiht. — Mehs effam par 22 gaddeem,
wissadas tahdas sunnachanas falastijuschees,
un dauds grahamatas talabbad effam rakstijuschi
un atkal dabbujusch; mums arri no labbeem
draugeem un pasihstameem, no Teesas-Kun-
geem, Mahzitajeem un Meschakungeem, leels
yaligs pee schihs ismekleschanas notizzis, par
fo schē ar pateizib: peeminnam, jo zittadi mehs
weeni paschi, tahdu leelu leetu ne buhtum speh-
jusch: pabeigt. — Tapehz mehs taggad, jeb schu
ne effam zisch: ifkatr̄a weetā bijusch, tatschu
wissu pareissi un riktigi, Jums spehjam isteikt.
Tad nu ikreises, kad schinnis Alwies ruhmes
buhs, mehs jums fo no mißlas Lehwu-Sem-
mes stahstifum: Kahds tas leelums, kahdi tee
rohbeschi, kahda ta semme; no kalneem un
uhdeneem; zif un kahdi eedsihwotaji Kursemme,
zif issehj un plauj, zif pascheem pehz maises
waijaga, zif atleekahs pehz isdohschanas. —
Mehs Jums isteiksum, kahdas tas augstakas
un masakas Teesas un wissa waldischana; mehs
sunnas dohsim no Kursemmes pilssateem un
meesteem; tad wissas Pilskunga-Teesas aprin-
kus tapatt isteiksum, un ar Kirspellem beig-
sim. — Pee tahdas leelas buhschanas sunnams
brihscham warr missetees, un ja kahds mums
par to warretu un gribbetu sunnu doht, fas ne
pareissi isteikts, tad tas mums gauschi patiktit. —
Muhsu mißleem lassitajeem Widsemme, Kur-
semme gan newaid par Lehwu-Semmi, un
talabbad, warr buht, schi isteifschana ned̄s tahda
waijadsga, ned̄s tahda patihkama, kā mums
Kursemmekeem, bet tatschu zerrejam ka win-
neem ne reebs; jo kā mehs wehlejam, Widsemme,
kā sawu mißli kaimineni, labbaki pascht, ne kā
pateesi pasihstam, ta arri, fas sunn, winneem
par prahtu buhs, ittin riktigu un pilnigu isteik-
schamu no Kursemmes buhschanas, schinnis
Alwies lassicht. —

Mehs luhsam itt wissus sawus mißlus
Lassitajus, lai tafs Alwies lappinas, fur no
Kursemmes taps teikts, ne iswasa, ned̄s ap-
fmehre jeb saplehsch, bet lai labbi glabba,

weenā weetā, jo kād fo peemirst, tad atkal
warr vahrlaßt un beidsoht buhs no wissas
Kursemnes, tā fakkoh, leela bilde un pilniga
ihsta isteifschana. Mehs par maseem gabba-
leent ween mahziht warram, bet schee gabbali
faderr wissi kohpā, tapehz skahde buhtu ja ne
glabbatu. — Kā pee labbas kohka ekkas ifkatrs
balkis eesihmehts, un pareisi teek apfists un pee-
laists, un kā ne weenu ne warr isneint, ka leela
schkirba ne paliktu feenmallā, tā arri eeksch
schihs muhsir mahzishanas un isteifschanas no
Kursemnes ihstas buhschanas. — Kad muhr-
neeks leelu muhri no akmineem taifa, tad weenu
akminni us ohtru leef, un pilda tahs starpes ar
kalkeem un stegeleem, tā tas muhris pamasitin
aug us augschu; bet islausi weenu paschu ak-
mini, tad jau buhs zaurums, un ja wehl wai-
raf isnaemni, tad gahschahs wiss muhris,
nederrigi gruschi ween atleef, un wiss darbs
bija par welti. —

Slikti pelni.

Tauns Saldats frohgā, Wahzsemme, war-
ren leelijahs, ka warroht ar sawu sohbini dselū
nagli pahrschekelt. Schihds negribbeja tizzeht
un Saldats fazziha: es gribbir us Dahlberi der-
reht, ja es terwim Mauschel, to mellumu no
nagga ne nozehrtu, ja pirkstu turrest us aug-
schu. Schihds netizzeja, lai rahda naudas;
bet kād nu Saldats wesselu Dahlberi us galdu
sweede, tad Schihds, pehz tahs naudas kah-
rigs buhdams, derreja pateesi. Saldats soh-
bini iswilzis, zirte un — paspehleja; jo nabba-
gam Schihdam ne ween to mellumu no nagga
nozirte, bet orri to baltumu, lihds ar pirimi
pirksta lohzelki. — Schihds, pilnā kafkē usblah-
wis, panehme to naudu, waidedams: Ali
wai! Es esmu winnejis. —

Schi Schihda lai peeminn ifkatrs, kam tiktu,
masa pelnuma labbad, aplam drohsch buht. —
Dach, ilgi ar kamineem jeb ar zitteem teesajis,
par to strihdi nabbags tappis, bet beidsoht pra-
zessi winnejis, arri warreja fazziht: Ali wai
man, es esmu winnejis! — Weens Generals,
wezzōs laikōs, sawan Reginam rakstija: ka-
essoht eenaidneekus leela kauschana uswinnejis;
tanni grahmata bij rakstiti schee wahrdi: Ja-

es wehl weenu reisi tā uswinnefchu, tad
man weenam pascham janahk mahjās. —
Tas irr tas pats wahrds: At wai man, es
esmu winnejis! —

Es mahku isrehkencht.

Gohdigs lassitaas ar sawu labbu galwu man-
nu mihflu fem deenahm usminnejis, un
mannin atbilda: ka Grizzim 7 zuhkas bija,
Ansim atkal pegas. Tebe nu es esmu paspeh-
lejis. — Kas to buhtu dohmojis! —

Teesas fluddinachana.

Ifkatrs, kam kahdas prassischanas buhtu pee
to Muischas-Waggares Kasse Janowski, kas
sche mirris, lai par to eeksch hschahn neddelahm,
no tahs appafsch rakstitas deenas, pee schihs
Pagasta-Teesas pefaktahs ar peenahkamahm
parahdischanahm; ja ne, tad ar to mantu ta
netaika Kasse Janowski, dehl tahs mafascha-
nas to jau sinnamu parradu deweju un to, kas
wehl peeteiksees, ka arri pehz aismafaschanas
tahs teesas naudas un pehz usturreschanas ta
firga, fo tas nelaikis pamettis, tapz spreestis fo
Teesas-Likumi parwehl. Gahrscsu Muischas-
Pagasta-Teesas namma tanni 24tā Dezember
1821. — (2)

Zittas fluddinachana.

No Ohfseles Muischas tas puifis Frizzis,
Kahrla dehls, 22 gaddu wezs, un kam eeksch
Zelgawas un Baufkes Kirspeltes bri wi raddi
irr, bes passugrahmatas tanni 26tā Dezember
mehnescha deena pehrna gadda aissqahjis un
sawā pagasta wehl narw atpakkal nahjis;
tadehl ifkatrs tohp luhgts, scho behgli us Ohf-
seles Muischu atskappeht. (2)

Kam wajadseti schi gadda ahbolinu sehklas,
tas to warr dabbuhrt par fidraba Rabbuleem
par poħdu. Dohbelē, grahmatu Past-s-namma,
pee Stengela Kunga, par to warr sinnu dab-
buht. (1)

Widsemine us Lindenbergs Muischu diwi firgi
nosagt. Tas weens irr leels firgs schkummelis
atru gaddu wezs, lauka peerē, pee abbajahm

preelsch-fahjahn balta strihpe, un weena pak-
kal-fahja balta, lihds lohzekli. Ohtrs tumsha
schkimmela kehwe 7ta gadda. — Kas schohs
sagtsus furgus atskappe, dabbu defmits sudra-
ba Ruppelus. — (1)

Isdahwafchanas.

Dohbelé, namur ar peederrigahm zittahm
ehfahm un ar laukeem warr dabbuht pirkt, jeb
arri us arrenti nemt. Par to warr sinnu dab-
buht Jelgawa pee to Klarvihru taisitaja Cor-
gewitz jeb leelajá Behrsé pee to Muischash-Kungu
Hermanowski. — (3)

* * *
Dahrtes Krohna-Muischá (to arri Miltinu-
Muischu fauz) 23 Werstes no Jelgawas, us
nahkofchein Jahneem 1822, feschdefmits flau-
zamas gohwis us arrenti warr dabbuht. Pee
Dahrtes - Muischash - Pollizes par to jatei-
zahs. — (3)

* * *
Dohbelé, grahmatu Pastes-naminá diwi kam-
bari un dahrfa gabba, nahkofchós Jahnós us
nohmu dohdami, tai pascha naminá pee Sten-

gela Kunga par to jateizahs un winsch grissb-
labprah, lai fahds Muhrneeks jeb Buhmei-
steris winna nohmeeks taptu. — (1)

* * *
Las Basnizas-frohgs Ahrlawas-Muischá,
us nahkofchein Jahneem 1822, us b'schein
gaddeem us arrenti taps isdohts. Kas to grib-
betu dabbuht lai teizahs Ahrlawas Muischá,
jeb Jelgawa Skrihwer-eelá, tanni naminá
Nr. 10. — (3)

S i n n a.

Kad teem, kas schihs Alwises raksta, sinnams
tappis, ka zitti dohma, ka tadehl ka tas laiks,
kut bisa apstellejamas, jau pahrgahjis, ne
warroht wairs winnas dabbuht, tad sché teek
sinnamu darrichts, ka wehl par wissu scho Jan-
war mehneshu winnas warr apstelleht un ka
wissas lappas, kas par Janwar mehneshu
isnahkuschas, pilnigi taps nostelletas. — Ein-
nams ir pehzaki par wissu gaddu schihs Alwises
dabbujamas; bet tahs lappas, kas preelsch
tahs apstelleschanas rakstos eespeestas, tad wairs
ne dabbuhs lihds. — (1)

Nihges labbibas un naudas tirgus tulicht pehz jauna gadda.

Puhrs Nudsu tappe mafsahts ar	Sudraba nanda jeb Rub. 25 Kap.	Papihru nanda. 4 Rub. 77 Kap.
— labbu Kweeschu	2 = 29 =	8 = 76 =
— Meeschu	1 = 4 =	4 = — =
— Meeeschu - Putraimü	1 = 83 =	7 = — =
— bihdeletu Kweeschu miltu . .	— = — =	— = — =
— bihdeletu Nudsu miltu . .	— = — =	— = — =
— rupju Nudsu miltu	1 = 30 =	4 = 95 =
Weens Sudraba Nubbuls geldeja .	— = — =	3 = 81 =
— jauns Dahlberis	1 = 32 =	5 = 6 =
Peezi Nubbuli Papihru naudas . .	— = — =	— = — =
50 Grafbi irr Warra jeb Papihres Nubbuls, un Warra nauda stahw ar Papihres naudu weená mafsa.		

Den Druck genehmiget, von der Einführungskommission dazu beauftragt, der

Staatsrat Recke.